

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ГРАМАТИКИ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті розглядається граматику як важливий аспект мови, який забезпечує формування вмінь усного та письмового спілкування, її місце, роль і значення під час навчання іноземним мовам. Граматика – фундамент, на якому зводиться будівля під назвою “Іноземна мова” і завдяки якій краще усвідомлюється граматичний устрій рідної мови. Вона є частиною змісту програм навчання іноземним мовам, тому її роль розглядається в аспекті навчальної діяльності, тому що граматику повинна сприяти формуванню та розвитку мовленнєвих умінь і навичок, тобто грати допоміжну роль, щоб граматичні правила і структури слугували комунікативним цілям навчання. Формування граматичних навичок у тих, хто вивчає іноземну мову, є одним із найважливіших компонентів процесу навчання говорінню, аудіюванню, читанню та письму. Під час навчання граматичному матеріалу потрібно сформулювати граматичні навички для усного мовлення, які забезпечують граматично правильне оформлення діалогічного і монологічного мовлення.

Ключові слова: формування вмінь, формування граматичних навичок, усне та писемне спілкування, комунікативні цілі навчання, пасивний та активний граматичний мінімум, граматичні стереотипи мовлення, міжмовна і внутрішньомовна інтерференція, викладання граматики.

Актуальність статті полягає в тому, що знання граматики – це невід’ємна частина всіх видів мовленнєвої діяльності, формування, вдосконалення і розвиток яких є основним завданням навчання іноземної мови. Цей процес дуже важливий, бо закладається алгоритм засвоєння іноземного мовного матеріалу.

Мета статті – розглянути сучасні підходи до викладання граматики іноземної мови та визначити їх ефективність. Щоби досягти поставлених цілей, необхідно вирішити низку завдань:

- 1) визначити суть процесу навчання іноземній мові і роль граматики у її вивченні;
- 2) розглянути принципи відбору граматичного матеріалу; систематизувати методи формування граматичних навичок, визначити види граматичних навичок, різні підходи до формування граматичних навичок, а також активний і пасивний граматичний мінімум;
- 3) дослідити сучасні прийоми формування граматичних навичок;

Об’єктом дослідження є процес формування граматичних навичок. Предметом – сучасний підхід до навчання граматиці. Практична значимість полягає в тому, що тут представлені дослідження та характеристики різних прийомів формування граматичних навичок для подальшого використання під час навчального процесу.

Граматику – це один із важливих аспектів мови, за допомогою якого забезпечується формування вмінь усного та письмового спілкування, тому вона завжди перебувала в центрі наукових дискусій про її місце, роль і значення під час навчання іноземним мовам.

Граматику – це кровоносна система, яка живить мову; фундамент, на якому зводиться будівля під назвою “іноземна мова”.

Історія методики викладання іноземних мов свідчить про те, що ставлення до граматики ніколи не було однозначним і визначало специфіку того чи іншого методу, принципи і прийоми навчання.

Історія методів викладання іноземних мов, зокрема граматики, найбільш повно досліджена й описана В. В. Рахмановим. Історію методики досліджували К. А. Ганшина, В. А. Грузинська, В. Е. Раушенбах. Окремі розділи історії методів викладено в роботах В. В. Гез, Ю. А. Жлугтенко, Р. А. Кузнецової, С. К. Фоломкіної, З. М. Цветкової. Серед західних дослідників можна вказати на роботи Лоува (Charles Lowe), Дж. Річардса і Т. Роджерса, (Richards Jack, Rodgers, Theodore).

Одним із таких методів є прямий, який виник на основі натурального і названий так тому, що його прихильники прагнули встановити прямий зв’язок слів і граматичних форм іноземної мови зі значенням, уникаючи рідної мови. Представники цього методичного напрямку прагнули навчити практичному володінню мовою, маючи на увазі усне мовлення. Це призвело до того, що і дотепер володіння усним мовленням отожднюється з практичним володінням мовою.

Недоліком прямих методів є повне заперечення ролі граматики під час вивчення мови або відведення їй тій же ролі, що і під час вивчення рідної, тобто для усвідомлення набутих механізмів.

Прихильники прямого методу зробили значний внесок у розвиток методики викладання іноземних мов, бо вони привернули увагу до звукового боку мови і створили прийоми навчання вимові, розробили індуктивний підхід до навчання граматиці, показали, що слова різних мов відображають різне світобачення народів, розробили вимоги до текстів.

При цьому, коли в навчанні іноземним мовам провідним був граматику-перекладний метод, то роль граматичної теорії або перебільшувалася, або недооцінювалася, або зовсім виключалася, як у прямих методах. Його представники вважали, що вивчення іноземної мови має суто загальноосвітнє значення,

розвиває логічне мислення, є гімнастикою для розуму. Згідно з цим методом, володінням мовою є володіння граматикую і словником. Основний недолік традиційного методу полягає в тому, що він створює ідеальні передумови для виникнення так званого “мовного бар’єру”, оскільки людина в процесі навчання перестає виражати самого себе і починає не говорити, а просто комбінувати слова за допомогою деяких правил. Цей спосіб вивчення іноземних мов панував до кінця 50-х років і був майже єдиним, за допомогою якого навчали всіх.

Незважаючи на деякі заслужені нарікання, традиційний метод має низку переваг. По-перше, він дозволяє засвоювати граматику на дуже високому рівні. По-друге, він досить хороший для людей із розвиненим логічним мисленням, для яких природно сприймати мову саме як сукупність граматичних формул.

У комунікативно-функціональному підході спостерігалася аналогічна картина. Спочатку переважала точка зору, згідно з якою граматична компетенція формується сама по собі, незалежно від того, буде чи ні здійснюватися спеціальне навчання граматиці. Інша точка зору зводилася до того, що під час навчання іноземним мовам слід створювати міцну структурну базу, на основі якої формуються граматичні навички.

Натепер граMATика є частиною змісту програм навчання іноземним мовам, тому її роль варто розглядати саме в аспекті навчальної діяльності. Таким чином, граMATика має сприяти формуванню та розвитку мовленнєвих умінь і навичок, тобто грати допоміжну роль. Інакше кажучи, граматичні правила і структури мають слугувати комунікативним цілям навчання.

У навчанні іноземної мови в I і II модулях вивчають такі граматичні теми: усі часові форми дієслова в активному стані (Präsens, Perfekt, Präteritum, Plusquamperfekt, Futurum), іменник (однина і множина іменників, відміни іменників, відмінювання іменників у множині, відмінювання власних назв), артиклі (означений та неозначений), займенник (особові, присвійні, вказівні), кількісні і порядкові числівники, прийменники (прийменники, що керують Dativ та Akkusativ, прийменники, що керують Dativ, прийменники, що керують Akkusativ), питальні слова та види питальних речень, структура простого речення, іменний складений присудок; у III і IV модулях – всі часові форми дієслова в пасивному стані (Präsens Passiv, Präteritum Passiv, Perfekt Passiv, Futurum Passiv, Plusquamperfekt Passiv, Infinitiv Passiv mit Modalverben, безособовий Passiv), інфінітив із часткою і без частки „zu“, інфінітивні групи (Infinitivgruppe „um ... zu + Infinitiv“, Infinitivgruppe „statt ... zu + Infinitiv“, Infinitivgruppe „ohne ... zu + Infinitiv“); складносурядні і складнопідрядні речення (Objektsätze, Attributsätze, Temporalsätze, Kausalsätze, Finalsätze, Lokalsätze, Konditionalsätze); у V, VI і VII модулях – Imperativ, управління дієслів, модальні дієслова, модальні конструкції (“haben + zu + Infinitiv“, “sein + zu + Infinitiv“), ступені порівняння прикметників, Partizip I Partizip II; Konjunktiv, утворення різних частин мови (іменників, прикметників, дієслів).

Формування граматичних навичок у тих, хто вивчає іноземну мову, є одним із найважливіших компонентів процесу навчання говорінню, аудіюванню, читанню та письму.

Зараз формується більш об’єктивний підхід до оцінки значення та місця граматики у навчанні іноземної мови, адже тепер вона є не метою, а одним із важливих засобів навчання. З іншого боку, на уроках іноземної мови найбільше не подобається вивчати саме граматику.

Л. В. Щерба вважав, що не можна передати думку лише за допомогою набору лексичних одиниць, оскільки вони лише називають предмет або явище (“Лексика – дура, граMATика – молодець” [5, с. 26]). ГраMATика організовує лексику, вона пронизує всю мову. Це скелет, на якому тримаються всі слова, мовні висловлювання, тексти. За допомогою граматичних структур можна передати найтонші нюанси думки.

ГраMATика “не є самоціллю, вона – один із найважливіших засобів оволодіння мовою, невід’ємний компонент усіх видів мовленнєвої діяльності”. Першою цей висновок зробила А. А. Любарська, яка писала: “Ні на одній стадії ... вивчення граматики не розглядається як самоціль. Проте всюди знання її є тим самим обов’язковим фундаментом, без якого не є можливим розуміння тексту, володіння живою розмовною мовою. Їй повинно відводитися належне місце під час навчання усному мовленню, читанню та письму” [4, с. 145].

Принципи відбору граматичного мінімуму не змінилися і досьогодні. Продуктивна граMATика відбирається, урахувавши такі фактори:

1) коефіцієнт стабільності, згідно з яким Н. Д. Гальскова пропонує відбирати ту граматику, яка часто вживається в усному спілкуванні і відрізняється не тільки частотністю, але і розповсюдженістю;

2) взірцевості, під якою розуміється здатність граматичних конструкцій служити еталоном для утворення за аналогією (утворення множини іменників, ступені порівняння прикметників, утворення часових форм дієслова та ін.) [2, с. 311];

3) винятки синонімічних граматичних явищ, тобто в продуктивний граматичний мінімум вміщується лише одне явище із синонімічного ряду, яке є стилістично нейтральним.

Так, для вираження повинності в німецькій мові відбираються в активний мінімум тільки “модальні дієслова + Infinitiv”, а інші засоби, що виражають модальність – “haben + zu + Infinitiv, sein + zu + Infinitiv”, увійдуть у рецептивний мінімум [2, с. 311].

До пасивного граматичного мінімуму належать граматичні явища, які частіше вживаються у письмовій мові і які треба розуміти на слух і під час читання. З експериментальних досліджень відомо, що від загальної кількості інформації, що міститься в друкованому тексті, 50% припадає саме на граматику. Із цього випливає, що обсяг пасивного мінімуму може бути більше обсягу активного мінімуму.

Згідно з принципом багатозначності і коефіцієнтом стабільності (частотність і поширеність у книжно-писемних джерелах), в пасивний мінімум уміщуються найбільш поширені граматичні явища книжково-письмового стилю мови, які мають низку значень. Н. І. Гез, підкреслює, що організація граматичного матеріалу має під час навчання іноземної мови суттєве значення, оскільки вона визначає успіх роботи над граматичним боком різних видів мовленнєвої діяльності, а тому й кінцеві результати викладання іноземної мови [3, с. 179].

Необхідно пам'ятати, що граматичний матеріал має бути організований функціонально, тобто так, щоб граматичні явища органічно поєднувалися з лексичними в комунікативні одиниці, обсягом не менше речення. А оволодіння граматичними засобами має відбуватися в процесі практичного використання в реальній комунікативній діяльності або навчальній ситуації, що імітує мовне спілкування. Об'єктом вивчення в широкому сенсі слова має бути текст як продукт мовного спілкування і контекст, у якому функціонує і реалізується та чи інша граматична конструкція

Таким чином, з усього вищесказаного можна зробити висновок, що обсяг граматичного матеріалу має бути достатнім для користування мовою як засобом спілкування в заданих програмою межах і реальним для засвоєння його в цих умовах.

Під час формування граматичних навичок і умінь треба дотримуватися таких принципів:

а) мовленнєва спрямованість, яка передбачає навчання іноземним мовам через спілкування, тобто урок має бути практично зорієнтований. Навчити говорити можна тільки розмовляючи, слухати – слухаючи, читати – читаючи. У мовленнєвих вправах відбувається плавне, дозоване і водночас стрімке накопичення великого обсягу лексики і граматики з негайною реалізацією; не допускається жодної фрази, яку не можна було б використати у реальному спілкуванні;

б) функціональність як мовленнєва діяльність має три аспекти: лексичний, граматичний, фонетичний, які нерозривно пов'язані в процесі говоріння. Звідси випливає, що слова не можна вивчати у відриві від форм існування (вживання). Функціональність передбачає, що і слова, і граматичні форми засвоюються відразу в дії: студент виконує якесь мовленнєве завдання, підтверджує думку, сумнівається в почутому, запитує про щось, спонукає співрозмовника до дії і в процесі цього засвоює необхідні слова і граматичні форми.

в) ситуативність, рольова організація навчального процесу передбачає відбір і організацію матеріалу на основі ситуацій і проблем спілкування, які цікавлять тих, хто вивчає іноземну мову. Щоб засвоїти мову, потрібно вивчати не її, а за її допомогою навколишній світ. Бажання говорити з'являється тільки в реальних або відтворених ситуаціях, які цікавлять співрозмовників;

г) новизна як компонент уроку проявляється по-різному. Це новизна і використаного матеріалу (його інформативність), і організації уроку (його видів, форм), і різноманітність прийомів роботи. У цих випадках не буває прямих указівок щодо запам'ятовування, адже воно стає побічним продуктом мовленнєвої діяльності з матеріалом (мимовільне запам'ятовування);

д) особистісна орієнтація спілкування в навчанні передбачає врахування всіх особистісних характеристик, тому що тільки таким шляхом можуть бути створені умови спілкування, зокрема викликана комунікативна мотивація, забезпечена цілеспрямованість говоріння, мотивовані взаємини тощо;

е) колективна взаємодія – це такий спосіб організації процесу, за якого студенти активно спілкуються один з одним, а умовою успіху кожного є успіхи інших.

Під час вивчення іноземної мови виникають певні труднощі в оволодінні граматичною стороною мовлення, які треба передбачити і максимально скоротити появу можливих помилок. Труднощі, які виникають під час навчання граматики, можна класифікувати з позиції міжмовної і внутрішньомовної інтерференції. За міжмовної інтерференції правила рідної мови механічно переносяться на іноземну мову, що призводить до появи помилок. В іноземній мові, яка вивчається, є досить велика кількість граматичних явищ, які можна легко сплутати, особливо якщо при цьому ці явища повністю або частково відсутні в рідній мові. У німецькій мові є свої труднощі, які потрібно брати до уваги в процесі її вивчення. Так, наприклад, відмінювання німецьких іменників ускладнюється унікальністю категорії роду іменників і типу відмінювання. Часто рід іменників у німецькій і в українській мові не збігається, наприклад: *das Auto* (сер. р.) – автомобіль (чол. р.), *der Kopf* (чол. р.) – голова (ж. р.) тощо. Рід німецьких іменників впливає на утворення та вживання у мовленні всіх інших граматичних явищ, що входять у субстантивну групу: вказівних, присвійних, неозначених займенників, заперечення “*kein*”, прикметників, що вживаються як означення, порядкових числівників. Уживання часових форм дієслів ускладнюється їх утворенням та приналежністю до групи сильних або слабких дієслів. Унікальне управління німецьких дієслів, яке також часто не збігається з українською мовою (*j-m (Dativ) gratulieren zu (Dativ)* – вітати кого-небудь (Зн. в.)). До особливих граматичних явищ німецької мови належать дієслова з відокремлюваними префіксами (*Woran nimmst du jedes Jahr teil?*) і зворотні (*Wo befindet sich deine Lehranstalt?*). Ці групи німецьких дієслів вважаються комунікативно-цінним граматичним матеріалом, бо вони широко вживаються в розмовній мові. Рамкова конструкція є однією з головних особливостей німецького речення. Вона може утворитися в простих реченнях із прямим і зворотним порядком слів між частинами аналітичних часових форм дієслова-присудка (*Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum Aktiv*, всіх форм *Passiv*), між модальним та основним дієсловом, між дієсловом і його відокремлюваним пре-

фіксом тощо, а також у складнопідрядних реченнях між сполучником або сполучним словом і частиною дієслова-присудка, яка відмінюється.

Для актуалізації граматичного матеріалу рекомендується створювати умовно-комунікативні та комунікативні ситуації. Тренувальний характер вправ містить, мовленнєву і соціокультурну цінність завдань. Формат контролю рівня сформованості граматичних навичок виконання різноманітних тестових завдань в усній та письмовій формі.

Висновки. У вивченні як рідної, так й іноземної мови, граматику відіграє надзвичайно важливу роль, бо за її допомогою мова набуває чіткого, осмисленого характеру. Закономірно тому, що граматику іноземної мови є однією з основних частин курсу навчання цієї мови.

Вивчення граматики має також велике практичне значення, яке чітко виступає вже і на початкових етапах вивчення мови, бо граматичні явища є основними опорними пунктами, що дозволяють зрозуміти текст навіть тоді, коли не всі слова знайомі.

Загальноосвітнє значення вивчення граматики іноземної мови полягає в тому, що вона розширює лінгвістичний кругозір.

Робота над граматику іноземної мови переслідує не тільки практичні цілі. Вона водночас спрямована на рішення освітніх завдань, оскільки під час знайомства з новими фактами і явищами, новими граматичними категоріями, невласливими для рідної мови, глибше осмислюється специфіка рідної мови. У процесі вивчення граматики іноземної мови розвивається логічне мислення, спостережливість, здатність проводити аналіз і синтез, збільшується обсяг пам'яті.

Для найбільшої ефективності роботи з формування граматичних навичок необхідно дотримуватися послідовності методичних дій, урахування особливостей кожного етапу формування навичок, вікової категорії і цільової спрямованості навчання.

Для підвищення мотивації до вивчення іноземної граматики та оптимізації навчального процесу необхідно також широко використовувати на уроках нетрадиційні і творчі методи і прийоми навчання.

Граматику є основою мовного розвитку. Її вивчення є необхідним для оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності: аудіюванням, говорінням, читанням і письмом. У навчанні реалізуються також практична, виховна, розвивальна, освітня мета і зміст процесу навчання.

Отже, навчання граматики на уроках іноземної мови на різних етапах її вивчення є невід'ємним і головним фактором розвитку грамотного усного мовлення.

Розробка диференційованого навчання активної і пасивної граматики передбачає також проведення порівняльного аналізу німецької та української граматичних систем, у результаті чого встановлено, що граматику німецької мови об'єктивно важка для засвоєння, а труднощі граматичного оформлення висловлювання знижують мотивацію студентів до вивчення німецької мови. До таких труднощів належить унікальність форм деяких граматичних явищ, які не можна пояснити за допомогою правила, високий ступінь морфологічної диференційованості граматичних явищ німецької мови; постійне поєднання морфологічного і синтаксичного в граматичній системі німецької мови, часте утворення в німецьких реченнях дієслівної рамкової конструкції, нетипове для української граматики вживання конструкцій зі зворотним порядком слів. Незважаючи на серйозні відмінності української і німецької граматичної систем, між ними є і загальні риси. Це пояснюється тим, що німецька та українська мови входять до групи індоєвропейських і мають спільну мову-основу. Спільність німецької та української граматики виявляє низку схожих граматичних категорій як у морфології, так і в синтаксисі, що дозволяє студентам спиратися на знання граматики української мови і засвоювати новий граматичний матеріал.

Виявлення всіх особливостей, що відрізняють граматику однієї мови від іншої, дає можливість виділити спільні і відмінні риси обох мов, тобто створювати собі "термін для порівняння", як зазначав академік Л. В. Щерба. Таким чином, граматику іноземної мови дозволяє значно глибше вникати в граматику рідної, сприяючи їй кращому усвідомленню і засвоєнню.

Процес формування граматичних навичок вимагає певних зусиль, тому під час навчання граматики виникає низка проблем, які зумовлені різними факторами. Під час роботи над граматичним матеріалом необхідно використовувати різноманітні творчі і креативні прийоми, щоб уникнути одноманітного механічного тренування. Формування граматичних навичок рецептивного та продуктивного мовлення здійснюється шляхом виконання вправ, які будуються, урахування психологічних механізмів кожного виду мовленнєвої діяльності. Ці вправи спрямовані на навчання активної граматики і представлені трьома типами вправ: 1) які сприяють створенню звукових і моторних асоціацій нових граматичних форм; 2) які сприяють формуванню граматичних стереотипів мовлення; 3) у яких комбінуються граматичні структури, щоби висловити думки в усній та письмовій формі. Засвоєння пасивної граматики передбачає набір інших операцій і, відповідно, чотирьох типів вправ: 1) на розпізнання граматичного явища, яке вивчається; 2) на прогнозування граматичної конструкції; 3) на диференціацію схожих граматичних структур; 4) для навчання розумінню тексту, що читають або сприймають на слух, спираючись на граматичне явище, яке вивчається.

Використана література:

1. Бим И. Л. Некоторые актуальные проблемы организации обучения иностранным языкам. *Иностранные языки в школе*. 2001. № 2. С. 61–64.
2. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие для студентов лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высших пед. учеб. заведений. Москва : ИЦ “Академия”, 2004. 336 с.
3. Гез Н. И., Ляховицкий М. В., Миролюбова А. А. Методика обучения иностранным языкам в средней школе : учебник. Москва : Высшая школа, 1982. 373 с.
4. Любарская А. А. Методика преподавания французского языка в средней школе. 3-е изд. Москва : Учпедгиз, 1939. 200 с.
5. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность : учебное пособие. Ленинград, 1974. 200 с.
6. Щерба Л. В. Как надо изучать иностранные языки. Москва ; Ленинград, 1959. 245 с.

References:

1. Bim I.L. (2001) Nekotoryie aktualnyie problemy organisatsii obucheniia inostrannym yasykam. [Some actual problems of the organization of teaching foreign languages]. *INSh*, № 2 61-64 s. [in Russian]
2. Galskova N. D. (2004) Teoriia obucheniia inostrannym yasykam. Lingvodidaktika i metodika uchebnoie posobiie dlia studentov lingvistichestkikh universitetov i fakultetov inostrannykh yasykov vysshikh ped. ucheb. savedenii. [The theory of teaching foreign languages : linguodidactic and method : textbook for students of linguistic universities and faculties of foreign languages of pedagogical universities] / N. D. Galskova, N. I. Ges. Moskva. 336 s. [in Russian]
3. Ges N. I. (1982) Metodika obucheniia inostrannym yasykam v srednei shkole : uchebnik. [Methods of teaching foreign languages in secondary school : textbook] / N. I. Ges, M. V. Liakhovitskii, A. A. Mirolubova. Moskva. 373 s. [in Russian]
4. Liubarskaia A. A. (1939) Metodika prepodavaniia frantsuzskogo yasyka v srednei shkole. [Methods of teaching French language in secondary school.] / A. A. Liubarskaia. Moskva. Uchpedgis 200 s. [in Russian]
5. Shcherba L. V. (1974) Yasykovaia sistema i rechevaia deiatelnost : uchebnoie posobie. [Language system and speech activity : textbook] / L. V. Shcherba. Leningrad. 58 s. [in Russian]
6. Shcherba L. V. (1959) Kak nado isuchat inostrannyye yasyki. [How to learn foreign languages] Moskva – Leningrad. 245 s. [in Russian]

Антонян И. М., Попович Н. Г. Компетентный подход в преподавании грамматики при обучении иностранному языку профессионального общения в высших учебных заведениях

В статье рассматривается грамматика как важный аспект языка, который обеспечивает формирование умений устного и письменного общения, её место, роль и значение при обучении иностранным языкам. Грамматика – фундамент, на котором возводится здание под названием “Иностранный язык” и благодаря которому лучше осознается грамматический строй родного языка. Она является частью содержания программ обучения иностранным языкам, поэтому её роль рассматривается в аспекте учебной деятельности, потому что грамматика должна способствовать формированию и развитию речевых умений и навыков, то есть играть вспомогательную роль, чтобы грамматические правила и структуры служили коммуникативным целям обучения. Формирование грамматических навыков у изучающих иностранный язык является одним из важнейших компонентов процесса обучения: говорения, аудирования, чтения и письма. При обучении грамматике нужно сформировать грамматические навыки устной речи, которые обеспечивают грамматически правильное оформление диалогической и монологической речи.

Ключевые слова: формирование умений, формирование грамматических навыков, устное и письменное общение, коммуникативные цели обучения, пассивный и активный грамматический минимум, грамматические стереотипы речи, межъязыковая и внутриязыковая интерференция.

Antonyan I. M., Popovich N. G. Competence approach in teaching grammar in foreign language professional communication teaching in Higher Education Institutions

The article concerns the aspect of Grammar as an important part of any language which ensures the formation of oral and written communication skills. Therefore, scientific discussions about its place, role and significance have always been held when learning foreign languages. Grammar is the foundation on which the building under the name "Foreign language" is erected and thanks to which a grammar structure of the native language is better understood. It is the part of the content of foreign language teaching programmes, therefore its role is seen in the aspect of learning activities, since grammar should contribute to the formation and development of speech skills, to play a supporting role for grammar rules and structures to serve communicative learning purposes. The grammar skills formation in foreign language learners is one of the most important components of speaking, listening, reading and writing teaching process. Studying grammar material it is necessary to form grammar skills for oral speech, which provide grammatically correct structure of dialogue and monologue speech.

Key words: formation of skills, grammar skills formation, oral and written communication, communication goals of teaching, passive and active grammar minimum, grammar stereotypes of speech, interlingual interference, teaching of grammar.